

Sygn. akt III AUa 535/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Alicja Podlewska
Sędziowie:	SSA Małgorzata Gerszewska (spr.) SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń
Protokolant:	st.sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2017 r. w Gdańsku

sprawy N. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. akt VII U 1568/16

I. zmienia punkt 1 zaskarżonego wyroku o tyle, że prawo do emerytury przyznaje N. S. od dnia 12 lipca 2016r., a w pozostałym zakresie apelację oddala;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz N. S. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Alicja Podlewska SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń

Sygn. akt III AUa 535/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił N. S. prawa do tzw. wcześniejszej emerytury, wskazując, iż nie wykazał on 15- letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony, podnosząc iż pracę w warunkach szczególnych świadczył w okresie od 10 listopada 1975 r. do 8 kwietnia 1993 r., od 9 kwietnia 1993 r. do 1 lutego 1995 r. oraz od 21 lutego 1995 r. do 30 czerwca 1995 r.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniosł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał N. S. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od 1 lipca 2016 r. i nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, wskazując następujące motywy rozstrzygnięcia:

N. S. urodzony (...), w dniu 26 lipca 2016 r. złożył w organie rentowym ponowny wniosek o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Wnioskodawca nie jest członkiem OFE, a w dniu (...) ukończył 60 lat. Ubezpieczony udowodnił 25 lat, 9 miesięcy i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym nie udowodnił żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

W konsekwencji tak poczynionych ustaleń organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję.

Weryfikując trafność stanowiska pozwanego, Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, w wyniku którego ustalił, że w okresie od 10 listopada 1975 r. do 8 kwietnia 1993 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) w G. na stanowisku ubojowca. Praca odbywała się w systemie taśmowym i to brygadzista decydował kto i na której taśmie będzie pracował. Stanowiska były zmieniane, tak by każdy pracownik nabrał we wszystkich czynnościach doświadczenia. Praca odbywała się w uciążliwych warunkach, w niskiej temperaturze, wilgoci i przeciągu. Do obowiązków ubezpieczonego należała wstępna obróbka związana bezpośrednio z ubojem zwierząt, tj. obcinanie głów, odskórowywanie, wycinanie osierdzy, jelitowanie. Poszczególne czynności, począwszy od tzw. komory śmierci były wykonywane przez konkretnych pracowników ubojowców. Ubój odbywał się codziennie, w godzinach pracy zakładu. W zakładzie było zatrudnionych ponad 1200 osób; dziennie przerabiano od kilkuset do ponad tysiąca sztuk zwierząt. Ubezpieczony wykonywał prace bezpośrednio przy uboju zwierząt stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W Zakładach (...) były również inne działy, tj.: smalcownia, peklownia, pakownia, rozbiór. Osobom, które zmieniały miejsce pracy i przechodziły na przetwórnię, fakt ten odnotowywano w aktach osobowych.

Od 1 stycznia 1990 r. ubezpieczonemu została powierzona funkcja brygadzisty w Oddziale Uboju. Do jego obowiązków należało wówczas wykonywanie z podległym zespołem zleconych zadań zgodnie z wytycznymi co do ilości i jakości produkcji; a nadto uzgadnianie z mistrzem wielkości zapotrzebowania zatrudnienia niezbędnego do realizacji wyznaczonych zadań, bieżąca organizacja toku pracy brygady ze szczególnym uwzględnieniem ustalenia czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy na poszczególnych stanowiskach pracy; niedopuszczanie do nieuzasadnionych przerw w czasie pracy oraz stałe dążenie do pełnego i efektywnego wykorzystania dnia pracy; stałe zapewnienie frontu pracy w razie awarii jednej z taśm; przeciwdziałanie marnotrawieniu surowca, kradzieży i picia alkoholu w czasie pracy; systematyczna kontrola dyscypliny pracy oraz wydajności pracy całej załogi; dopilnowanie sprawnego przekazania towaru do magazynu; fachowe szkolenie nowoprzyjętych pracowników; czuwanie nad prawidłowym funkcjonowaniem maszyn i urządzeń; kontrola nad przestrzeganiem przepisów BHP i p-poż, dopilnowanie noszenia kasków ochronnych i czystej odzieży; zgłaszanie wypadków w czasie pracy; przestrzeganie tajemnicy państwowej i służbowej; wykonywanie innych poleceń zleconych przez mistrza, zastępstwo mistrza w czasie jego nieobecności.

Od 1 września 1986 r. do 2 grudnia 1987 r. oraz od 13 września 1990 r. do 6 stycznia 1991 r. ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego.

Ubezpieczony nie posiada świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, albowiem nie zostało mu ono wystawione po rozwiązaniu umowy o pracę, zaś miesiąc po tym fakcie ogłoszono upadłość zakładu pracy.

W okresie od 9 kwietnia 1993 r. do 1 lutego 1995 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Ubojni (...) w J. na stanowisku ubojowiec-rozbieracz.

Przy uboju pracowało 7 pracowników, była to praca ręczna, nie było maszyn. Pracodawca kierował ubezpieczonego również do rozbioru mięsa na potrzeby prowadzonego sklepu mięsnego. Na terenie zakładu nie było przetwórstwa -

tylko sam ubój. Nie była to praca taśmowa, każdą sztukę trzeba było przygotować od początku do końca, tj. do produktu końcowego - tuszy i półtuszy.

W okresie od 21 lutego 1995 r. do 30 czerwca 1995 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym Zakłady (...) w T. na stanowisku ubojowca. Również w tym zakładzie, praca nie była taśmowa. Wnioskodawca został zatrudniony przy uboju bydła. Na uboju pracowało 2 pracowników. Oprócz tego było przetwórstwo i rozbiór. Świniaki przywożono z innej ubojni już do rozbioru.

Mając na uwadze wynik przeprowadzonego postępowania dowodowego, Sąd stanął na stanowisku, że ubezpieczony bezspornie legitymuje się wymaganym przez prawo 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Sąd uznał bowiem – na podstawie akt osobowych ubezpieczonego, dokumentacji znajdującej się w aktach rentowych, zeznań powołanych w sprawie świadków jak również zeznań samego ubezpieczonego – że w okresie od 10 listopada 1975 r. do 8 kwietnia 1993 r. z wyłączeniem okresu urlopu bezpłatnego, tj. od 1 września 1986 r. do 2 grudnia 1987 r. oraz od 13 września 1990 r. do 6 stycznia 1991 r. (łącznie przez 15 lat 10 miesięcy i 4 dni) ubezpieczony wykonując pracę na stanowisku ubojowca stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę określoną pod poz. 8 działu X wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Uwzględnienie wskazanych powyżej okresów prowadzi do ustalenia, że wnioskodawca spełnił przesłankę legitymowania się 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, o której mowa w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383), a tym samym żądanie przyznania mu prawa do emerytury w wieku obniżonym jest zasadne.

Dodatkowo Sąd wyjaśnił, że w jego ocenie, również pozostałe okresy zatrudnienia, w których ubezpieczony wykonywał pracę ubojowca oraz ubojowca – rozbieracza należy zakwalifikować jako prace, o których mowa w wykazie A, dział X, poz. 8 stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.

Ze względów wskazanych powyższej, przy uwzględnieniu treści art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2016 r.

Ponadto działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, albowiem dopiero wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego pozwolił na miarodajną ocenę charakteru prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornych okresach.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany, zaskarżając go w punkcie I i zarzucając mu naruszenie art. 184 oraz art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z § 1 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez przyjęcie, że ubezpieczony udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz spełnia warunki do przyznania mu prawa do emerytury od 1 lipca 2016 r. Wskazując na powyższe, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. I i oddalenie odwołania, względnie o jego uchylenie w pkt. 1 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że nie podziela stanowiska zaprezentowanego przez Sąd, w zakresie, w jakim ten uwzględnił do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach m.in. okres zatrudnienia w Zakładach (...) w G. od 10 listopada 1975 r. do 8 kwietnia 1993 r., albowiem ubezpieczony w początkowym okresie pracy w ZM w G. był zatrudniony w charakterze junaka OHP, co ma znaczenie o tyle, że OHP były tworzone celem przyuczenia młodocianych do zawodu. Ubezpieczony zatem, będąc junakiem, nie mógł wykonywać pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu.

Z umowy o pracę z dnia 1 lutego 1978 r. wynika, iż dopiero od tej daty ubezpieczonemu powierzono obowiązki ubojowca w pełnym wymiarze czasu pracy.

Nadto, od 1 stycznia 1990 r. ubezpieczonemu powierzono funkcję brygadzysty w Oddziale Uboju. Mając na uwadze zakres obowiązków wnioskodawcy oraz charakter jego pracy na wskazanym stanowisku, brak jest - w ocenie skarżącego - podstaw do przyjęcia, że w okresie od 1 stycznia 1990 r. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace wymienione w wykazie A, dział X, poz. 8. Jednocześnie pozwany zaznaczył, że nie kwestionuje okresów od 15 kwietnia 1993 r. do 1 lutego 1995 r. (z wyłączeniem zasiłków chorobowych) i od 21 lutego 1995 r. do 30 czerwca 1995 r., przy czym wskazane okresy, nawet przy uwzględnieniu lat od 1 lutego 1978 r. do 31 grudnia 1989 r. z wyłączeniem urlopu bezpłatnego nie pozwalają na ustalenie, że ubezpieczony udowodnił 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Na marginesie pozwany wskazał także, że Sąd I instancji przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 lipca 2016 r., podczas gdy 60 lat ukończył on 12 lipca 2016 r. Zgodnie zaś z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jego nabycia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego – co do zasady – nie zasługuje na uwzględnienie.

Przystępując do rozpoznania wywiedzionej przez pozwanego apelacji, Sąd Odwoławczy podkreśla, iż w całej rozciągłości aprobuje ustalenia i rozważania poczynione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, przyjmując je za własne, co oznacza, iż nie zachodzi konieczność ich szczegółowego powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27 marca 2012 r., III UK 75/11, LEX nr 1213419; z 14 maja 2010 r., II CSK 545/09, Lex nr 602684; z 27 kwietnia 2010 r., II PK 312/09, Lex nr 602700; z 20 stycznia 2010 r. II PK 178/09, LEX nr 577829 z 8 października 1998 r., II KKN 923/97, OSNC 1999 nr 3, poz. 60).

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383), ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, tj. po ukończeniu 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, to jest 25 lat.

Odnosząc się wprost do zarzutów podniesionych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczyć trzeba, że sprowadzają się one w zasadzie do kwestionowania dwóch spośród okresów pracy ubezpieczonego, zaliczonych przez Sąd I instancji do stażu szczególnego wnioskodawcy, a mianowicie okresu od 10 listopada 1975 r. do 2 lutego 1978 r., kiedy to N. S. był zatrudniony w Zakładach (...) w G. w charakterze junaka OHP oraz okresu od 1 stycznia 1990 r., tj. okresu, w którym ubezpieczonemu powierzono funkcję brygadzysty w Oddziale Uboju. Pozwany podnosił bowiem, że z uwagi zarówno na konieczność szkolenia (pierwszy okres), jak i zakres powierzonych wnioskodawcy obowiązków (drugi okres) nie świadczył on wówczas pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu.

Analizując powyższą kwestię Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z uzupełniającego przesłuchania ubezpieczonego, który odnosząc się do spornych okresów wyjaśnił, że zatrudnienie w Zakładach (...) w G. rozpoczął w dniu 10 listopada 1975 r. i pomimo faktu, że został zatrudniony w charakterze junaka, od pierwszego dnia pracował na ubojni od 7 do 15. Ubezpieczony podał, że nauka – do której był zobligowany – odbywała się każdego dnia od poniedziałku do piątku, po zakończonej pracy i trwała od godziny 16 do 18-19. Wyjaśnił, że do szkoły - która mieściła się na O. i na Z. K. - uczniowie byli wożeni przez pracodawcę autobusem. Poza tym Zakład zapewniał również zakwaterowanie i wyżywienie. Dodatkowo N. S. podał, że przeszedł szkolenie wojskowe, które odbywało

się w weekendy – w tym w soboty po pracy - i trwało przez okres jednego roku. Egzamin praktyczny z nauki zawodu polegał na tym, że przez kilka dni dyrekcja zakładu obserwowała, w jaki sposób uczniowie – junacy wykonują powierzone im obowiązki i na tej podstawie wystawiała ocenę końcową. Zaznaczył, że w zakładzie pracy, wszyscy uczniowie – junacy wykonywali te same czynności, które były również powierzane wykwalifikowanym pracownikom, albowiem w ten sposób zdobywali oni wiedzę i doświadczenie, dlatego również on cały czas, tj. od pierwszych dni zatrudnienia, pracował na uboju wykonując wszystkie czynności z nim związane. Powierzoną pracę wykonywał w pełnym wymiarze godzin, albowiem był już wówczas osobą pełnoletnią i nie obowiązywały go żadne ograniczenia związane z koniecznością ewentualnego krótszego czasu pracy. Ubezpieczony podkreślił, że nie było żadnej różnicy pomiędzy pracą junaka a pracą „normalnego” pracownika uboju. Ważne było to, aby sprawnie wykonywać wszystkie obowiązki, ponieważ taśma nie mogła stanąć. Wnioskodawca podał, że jego nauka zawodu trwała około 3 dni, po których już sam musiał sobie dawać radę. Po zdaniu egzaminu w 1978 r. zakres jego obowiązków nie uległ żadnej zmianie.

Jak wynika zatem z powyższego, wnioskodawca począwszy od 10 listopada 1975 r. - pomimo faktu, iż był wówczas członkiem Ochotniczego Hufca Pracy - pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ubojowca wykonując wszystkie czynności z tym związane.

Dokonując oceny okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 10 września 1973 r. do dnia 5 czerwca 1975 r. Sąd Apelacyjny miał na uwadze nie tylko wyjaśnienia ubezpieczonego złożone w toku postępowania sądowego, ale również regulacje wynikające z uchwały nr 185 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1972 r. w sprawie ochotniczych hufców pracy Związku (...) (M.P. z 1972 r., Nr 36, poz. 199, obowiązującej od dnia 24 lipca 1972 r. do dnia 28 grudnia 1982 r.), a w szczególności § 9, który stanowił, że w planach rozwoju OHP należy w szczególności przewidywać tworzenie następujących rodzajów hufców:

- 1) dwuletnie stacjonarne (szkolne i produkcyjne) dla nie pracującej i nie uczącej się młodzieży w wieku 18-24 lat, która zdobywa w tych hufcach określony zawód i przeszkolenie obronne;
- 2) jednoroczne stacjonarne i dla młodzieży dochodzącej, obejmujące nie pracującą i nie uczącą się młodzież w wieku 16-17 lat, która zdobywa w tych hufcach przyuczenie do określonej pracy;
- 3) wakacyjne i śródroczne dla młodzieży szkolnej i studenckiej, która odbywa w tych hufcach praktyki produkcyjne i staż pracy;
- 4) sezonowe dla potrzeb budownictwa, rolnictwa, leśnictwa i przemysłów, w których występują prace o charakterze kampanijnym.

Zgodnie z § 11 ust. 1 uchwały szczegółowe zasady zatrudniania i szkolenia zawodowego, warunki pracy oraz czas trwania zatrudnienia w poszczególnych rodzajach OHP określa Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Wychowania i innymi zainteresowanymi ministrami, z Zarządami Głównymi (...) i (...), Komendą Główną OHP oraz Centralną Radą Związków Zawodowych. Stosownie do treści ustępu 3 powołanej uchwały warunki pracy, warunki bytowe oraz zasady szkolenia uczestników OHP w poszczególnych rodzajach hufców określają:

- 1) umowa zawarta przez Komendę Główną OHP z zakładem pracy;
- 2) umowa indywidualna zawarta przez uczestników OHP z zakładem pracy (umowa o pracę i o przygotowanie do zawodu).

Zgodnie z § 17 ust. 1 uchwały uczestnicy OHP trwających co najmniej 2 lata, którzy w danym roku kalendarzowym kończą 19 lat życia i więcej, odbywają szkolenie poborowych w oddziałach samoobrony, jeżeli zostali przeznaczeni do tego szkolenia w czasie stawania do poboru. Wykazy kandydatów zwerbowanych do 2-letnich stacjonarnych OHP, w których prowadzone jest szkolenie poborowych w oddziałach samoobrony, organy prowadzące rekrutację do OHP

przesyłają do właściwych ze względu na miejsce zamieszkania kandydatów powiatowych (miejskich, dzielnicowych) sztabów wojskowych, w celu zaopiniowania stosownie do przepisu § 17 ust. 6 (§ 18. uchwały).

§ 19 ust. 1 uchwały stanowił, że uczestnikom OHP, o których mowa w § 17 ust. 1 i 2, nadaje się przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do szkolenia poborowych w oddziałach samoobrony. Z kolei § 19 ust. 2 uchwały stanowił, że zasady i tryb nadawania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych oraz szczegółową organizację i sposób odbywania szkolenia poborowych w oddziałach samoobrony określają przepisy wydane na podstawie art. 122 ust. 3 i art. 136 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220).

Art. 125 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1967 r., Nr 44, poz. 220) stanowił, że do szkolenia poborowych w oddziałach samoobrony powołuje się poborowych przeznaczonych do tego szkolenia stosownie do art. 35, w drodze nadania im przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego do określonego oddziału samoobrony. Art. 125 ust. 3 ww. ustawy stanowił, że przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do szkolenia poborowych w oddziałach samoobrony może nadawać właściwy powiatowy sztab wojskowy bez wniosków, o których mowa w art. 122 ust. 2.

Mając na uwadze powyższe regulacje prawne Sąd zważył, że N. S. w spornym okresie od 10 listopada 1975 r. do 2 lutego 1978 r. bezsprzecznie był tzw. junakiem OHP, czyli osobą, która podejmowała naukę i zdobywała praktykę w określonym zakładzie pracy oraz jednocześnie odbywał szkolenie poborowych w oddziale samoobrony (czyli zasadniczą służbę wojskową w systemie obrony terytorialnej na zasadach określonych w ustawie o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej), co jednak nie zmienia faktu, że pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując wszystkie obowiązki związane z zatrudnieniem na stanowisku ubojowca, tj. czynności polegające na przygotowaniu zwierząt do uboju, uboju żywca rzeźnego i obróbce poubojowej tusz, zdjęciu skóry (bydło i trzoda niebekonowa), oczyszczaniu powierzchni tuszy, wytrzewianiu, czy przecinaniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 9/13, LEX nr 1388598). Ubezpieczony - co znamienne - nie był w spornym okresie młodocianym, uczył się i jednocześnie pracował na podstawie umowy o pracę zawartej z Zakładami (...) w G.. Praca jego była nadzorowana przez brygadzystę i świadczona w wymiarze co najmniej ośmiu godzin dziennie, co potwierdzają nie tylko wyjaśnienia ubezpieczonego, ale również zeznania powołanych w sprawie świadków, którzy konsekwentnie podawali, że wnioskodawca pomimo zatrudnienia w charakterze junaka OHP od pierwszego dnia pracy w Zakładach (...) w G. wykonywał wszystkie prace bezpośrednio przy uboju zwierząt, co oznacza, że wbrew odmiennemu stanowisku pozwanego, wnioskodawca w okresie od 10 listopada 1975 r. do 2 lutego 1978 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace, o których mowa w wykazie A, dziale X, pod poz. 8 (prace w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odnosząc się z kolei do okresu, w którym wnioskodawca pracował na stanowisku brygadzysty wskazać należy, że – jak wynika z wyjaśnień ubezpieczonego złożonych na rozprawie apelacyjnej w dniu 7 września 2017 r. - był wówczas tzw. brygadzystą pracującym, co oznacza, że po rozdzieleniu zadań podległym pracownikom sam stawał na taśmie. Jednocześnie wyjaśnił, że konieczność dokonania podziału pracy wiązała się z wcześniejszym przyjściem do pracy, a zatem nie powodowała zmniejszenia liczby godzin, które przeznaczał na wykonywanie obowiązków ubojowca. Poza tym, jako brygadzysta, szkolił nowych pracowników, pokazując im na taśmie, w jaki sposób poszczególne czynności winny być wykonane, co oznacza, że przez cały czas nieprzerwanie wykonywał prace związane z ubojem zwierząt lub nadzorował – znajdując się bezpośrednio przy stanowisku pracy osoby wykonującej wskazane czynności – szkolonych pracowników. W konsekwencji czego, za uprawniony uznać należy wyprowadzony przez Sąd I instancji wniosek, że N. S. również w okresie po 1 stycznia 1990 r. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace, o których mowa w wykazie A, dziale X, pod poz. 8 (prace w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Mając na uwadze powyższe, dzieląc stanowisko Sądu I instancji i uznając apelację pozwanego w zakresie zasadności przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury za bezprzedmiotową Sąd Apelacyjny, na mocy art. 385 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 sentencji. Jednocześnie Sąd Odwoławczy zważył, iż trafnie organ rentowy podniósł, że Sąd

Okręgowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 lipca 2016 r., podczas gdy 60 lat ukończył on dopiero w dniu 12 lipca 2016 r. Przypomnieć należy, że stosownie do treści art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jego nabycia, przy czym samo spełnienie warunków nabycia prawa do świadczenia nie rodzi po stronie organu rentowego zobowiązania z tytułu powstałego świadczenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 grudnia 1997 r., III AUa 978/97, LEX nr 32326), gdyż zależy to od złożenia przez zainteresowanego stosownego wniosku. Ustawa odróżnia moment powstania prawa (tj. spełnienie warunków - art. 100) od momentu wypłaty świadczenia (tj. co do zasady nie wcześniej niż od miesiąca zgłoszenia wniosku lub wydania decyzji z urzędu - art. 129 ust. 1, por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2010 r., I UK 262/09, LEX, nr 585728, Antonów K., Komentarz do art. 100 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ABC 2009). Jeśli więc prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jego nabycia, to tym samym niespełnienie któregokolwiek z nich odsuwa w czasie przyznanie prawa do emerytury. Wnioskodawca - jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń - legitymuje się odpowiednim stażem ubezpieczeniowym przekraczającym 25 lat oraz stażem tzw. „szczególnym” wynoszącym 15 lat, 10 miesięcy i 4 dni, jednak wiek emerytalny wynoszący 60 lat osiągnął dopiero w dniu 12 lipca 2016 r., dlatego też prawo do żądanego świadczenia mogło zostać mu przyznane dopiero od wskazanej daty, o czym Sąd, na mocy art. 386 § 1 k.p.c., orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

W punkcie 2, na mocy § 9 ust. 2 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, przy uwzględnieniu art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c., Sąd Apelacyjny zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz N. S. kwotę 240 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Iwona Krzeczowska-Lasoń SSA Alicja Podlewska